

Rok akademicki: 2019/2020

ID zajęć: 509544

ETAP: Semestr letni

Informacje ogólne:

Prowadzący: dr Dorota Kuncewicz

Organizator: Wydział Nauk Społecznych
Instytut Psychologii

Liczba godzin tygodni / semestr: 2 / 30

Jezyk wykładowy: Język polski

Kierunek studiów:

Lokalizacja w planach rocznych: Rok - Semestr

Punkty ECTS:

Forma zaliczenia: Nie sklasyfikowany

Cele przedmiotu:

C1-zapoznanie z istotnymi zagadnieniami z zakresu neuropsychologii: budowy mózgu i jego funkcji oraz ich zaburzeń

C2-uwrażliwienie na etyczny wymiar klinicznej diagnozy neuropsychologii

C3-praktyczne nabycie umiejętności diagnozy neuropsychologicznej (z wykorzystaniem obserwacji, wywiadu klinicznego oraz wybranych metod do badania funkcjonowania OUN)

Wymagania wstępne:

W1 - opanowana znajomość biologicznych podstaw zachowania

W2 - znajomość podstawowej terminologii z zakresu psychopatologii

W3 - znajomość zagadnień prezentowanych na wykładzie z przedmiotu "Neuropsychologia"

Efekty kształcenia dla przedmiotu:

K_W Wiedza

K_W03 posiada wiedzę o powiązaniach neuropsychologii z innymi dyscyplinami naukowymi (głównie medycyną), zna podstawowe zagadnienia z zakresu biologicznych podstaw zachowania,

K_W08 ma wiedzę na temat procesów poznawczych, emocjonalnych i motywacyjnych i ich mózgową reprezentację i lokalizację. Zna terminologię, różnorodne uwarunkowania tych procesów oraz współczesne osiągnięcia badań w tym zakresie, a także objawy zaburzeń.

K_W10 zna neuropsychologiczne koncepcje zdrowia i choroby, czynniki wspierające jakość życia i warunkujące zachowania zdrowotne oraz rolę aktywności własnej w utrzymaniu zdrowia i poprawie jakości życia

K_W13 ma uporządkowaną wiedzę na temat różnego rodzaju zaburzeń funkcjonowania poznawczego jednostki i metod ich diagnozowania.

K_W14 zna etapy i zasady realizowania procesu diagnostycznego dla celów badania neuropsychologicznego oraz sposoby integracji rezultatów uzyskanych za pomocą różnych narzędzi badawczych

K_W15 zna i rozumie zasady etyki zawodowej psychologa w zakresie postępowania diagnostycznego.

K_U Umiejętności

K_U01 potrafi wykorzystać wiedzę teoretyczną z zakresu neuropsychologii oraz powiązanych z nią dyscyplin do analizowania i interpretowania zaburzeń w funkcjonowaniu poznawczym.

K_U05 potrafi zaplanować oraz przeprowadzić proces diagnostyczny dotyczący sfery funkcjonowania poznawczego i ewentualnych nieprawidłowości, wskazać ograniczenia przeprowadzonej diagnozy; potrafi interpretować uzyskane wyniki i integrować dane pochodzące z różnych metod badawczych oraz wskazać kierunki dalszych działań psychologicznych uwzględniające indywidualne (środowiskowe) potrzeby jednostki

K_U08 potrafi kompetentnie posługiwać się testami oraz innymi technikami badań psychologicznych z poszanowaniem aspektów prawnych i etycznych

K_U09 posiada rozwinięte umiejętności diagnostyczne: formułuje problemy, doбира aдекватne metody, techniki i konstruuje narzędzia badawcze

K_U11 stosuje się do norm i zasad etycznych w procesie diagnostycznym, dostrzega i analizuje dylematy etyczne związane z podejmowaniem konkretnych działań i interwencji psychologicznych

K_K Kompetencje społeczne

K_K01 rozumie potrzebę uczenia się przez całe życie oraz rozwoju własnych kompetencji związanych z pracą psychologa, zwłaszcza w obszarze neuropsychologii

K_K02 jest świadomy znaczenia zasad etycznych i uczciwości intelektualnej w działaniach naukowych oraz praktyce zawodowej psychologa.

K_K05 przyjmuje postawę szacunku wobec osób o różnych potrzebach w zakresie różnych form pomocy psychologicznej; okazuje zrozumienie dla sytuacji ludzi z różnymi problemami i trudnościami

K_K06. Wykazuje troskę o prawidłowy przebieg diagnozy i interwencji psychologicznej, tak by nie przyniosła jakiegokolwiek szkody badanym osobom. Jest otwarty na pomoc ekspertów i superwizorów.

K_K07 wykazuje krytyczną postawę wobec stosowanych metod badawczych i uzyskanych dzięki nim wyników, a także wobec różnych poglądów i praktyk w zakresie psychologii.

Metody dydaktyczne:

Analiza studiów przypadków, dyskusja, praca w grupach.

Kryteria oceny i sposoby weryfikacji zakładanych efektów kształcenia:

Niedostateczna

W – nie zna pojęć i specyfiki zaburzeń z zakresu neuropsychologii

W – nie potrafi odróżnić poszczególnych rodzajów metod diagnostycznych

U – nie potrafi zaplanować procesu diagnostycznego

U – nie potrafi zinterpretować wyniku otrzymanego w teście

K – nie potrafi rozpoznać kluczowych problemów etycznych związanych z diagnozą neuropsychologiczną

K – nie potrafi krytycznie odnieść się do stawianej przez siebie hipotezy diagnostycznej

Dostateczna

W – zna niektóre pojęcia i specyfikę niektórych zaburzeń z zakresu neuropsychologii

W – potrafi wymienić i omówić niektóre rodzaje metod diagnozy

U – zna kilka ogólnych zasad prowadzenia wywiadu klinicznego w kierunku zaburzeń neurologicznych, zauważa niektóre spośród danych dostępnych podczas obserwacji

U – w procesie diagnozy neuropsychologicznej na poziomie bardzo ogólnym określa zasadniczy problem pacjenta, rozpoznaje niektóre spośród symptomów uszkodzeń oraz częściowo trafnie dobiera dalsze metody badania

K – potrafi rozpoznać i wyjaśnić niektóre z kluczowych problemów etycznych związanych z diagnozą kliniczną

K – potrafi postawić hipotezę diagnostyczną alternatywną w stosunku do pierwotnej

Dobra

W – potrafi wymienić i omówić specyfikę większości omawianych zaburzeń z zakresu neuropsychologii

W – potrafi wymienić i omówić większość rodzajów metod diagnostycznych prezentowanych na zajęciach

U – zna większość omawianych zasad prowadzenia wywiadu neuropsychologicznego, zauważa większość spośród danych dostępnych podczas obserwacji, wyciąga adekwatne informacje z metod.

U – w procesie diagnozy na ogół trafnie określa zasadniczy problem pacjenta, rozpoznaje większość spośród symptomów zaburzeń i zależności pomiędzy objawami oraz trafnie dobiera większość z weryfikujących metod diagnostycznych

K – potrafi rozpoznać i wyjaśnić większość omawianych problemów etycznych związanych z diagnozą neuropsychologiczną.

K – potrafi postawić kilka możliwych hipotez diagnostycznych danego problemu i dobrać adekwatne metody weryfikacji.

Bardzo dobra

W – potrafi wymienić i omówić specyfikę wszystkich omawianych zaburzeń z zakresu neuropsychologii oraz podaje ich możliwą lokalizację

W – potrafi wymienić i omówić wszystkie prezentowane na zajęciach metody diagnostyczne

U – potrafi wymienić i omówić wszystkie omawiane na zajęciach zasady prowadzenia wywiadu neurologicznego, zauważa wszystkie spośród danych dostępnych podczas obserwacji, zna zasady formułowania procesu badania.

U – w procesie diagnozy bardzo trafnie określa zasadniczy problem pacjenta, rozpoznaje wszystkie spośród objawów oraz trafnie dobiera wszystkie z weryfikujących metod diagnostycznych

K – potrafi rozpoznać i wyjaśnić wszystkie omawiane problemy etyczne związane z badaniem neuropsychologicznym

K – potrafi postawić kilka możliwych hipotez diagnostycznych danego problemu oraz wskazać na sposoby ich weryfikacji

Na zaliczenie wymagane są:

1) Obecność. Każda nieobecność musi być odpracowana, przy czym możliwe jest odpracowanie maksymalnie dwóch nieobecności niezależnie od ich przyczyny; tym samym trzecia nieobecność skutkuje brakiem zaliczenia z zajęć. Odrobienie zajęć jest możliwe wyłącznie w terminie maksymalnie trzech tygodni od nieobecności (tygodni liczonych z wyłączeniem tych bez zajęć dydaktycznych). Proszę rozważnie zarządzać nieobecnościami.

2) Przygotowanie do zajęć, czyli uważne przeczytanie zadanej lektury (o ile taka była zadana). Przygotowanie do zajęć jest warunkiem uczestniczenia w danych zajęciach.

3) Pozytywna ocena z kolokwium końcowego. Kolokwium nie podlega poprawie. Student(ka), któremu zabraknie do oceny pozytywnej nie więcej niż 10% maksymalnej punktacji może skorzystać z możliwości dopytania następnego dnia po kolokwium. Dodatkowo taką możliwość będą miały te osoby, które rzetelnie przygotowywały się do zajęć i pracowały na nich, bez względu na uzyskaną punktację z kolokwium.

Treści programowe przedmiotu:

1. Uszkodzenia mózgu i ich konsekwencje w kontekście rozwojowym i systemowym.
2. Zaburzenia neurologiczne, metody badania mózgu (np. EEG, PET, CT, fMRI)
3. Afazja i zaburzenia językowe
4. Agnozja i zaburzenia percepcji
5. Amnezja
6. Apraksja
7. Próby fluencji słownej, Skala Oceny Dynamiki Afazji (SODA)
8. Bateria testów do badania funkcji językowych i komunikacyjnych prawej półkuli (RHLB-PL)
9. Zestaw prób do badania procesów poznawczych u pacjentów z uszkodzeniami mózgu - Włodzimierza Łuckiego
10. Choroba Alzheimera i otępienia
11. Krótka Skala Oceny Stanu Psychicznego (MMSE)
12. Plastyczność mózgu.

Literatura:

1. Walsh K., Darby D. (2008). Neuropsychologia kliniczna Walsha. Gdańsk: GWP
2. Sacks O. (1996). Mężczyzna, który pomylił żonę z kapeluszem, tłum. B. Lindenberg. Poznań: Zysk i S-ka, s. 7-133, 167-194, 218-227.
3. Sacks O. (2011). Oko umysłu, tłum. J. Lang. Poznań: Zysk i S-ka, s. 47-131, 231-271.
4. Sacks O. (2009). Muzykofilia. Opowieści o muzyce i mózgu, tłum. J. Łoziński. Poznań: Zysk i S-ka, s. 217-255, 379-393.
5. Skłodowski H., Duszyk S. (1986). "Kliniczny wywiad psychologiczny ukierunkowany na badanie mikroobjawów organicznego uszkodzenia mózgu". Zdrowie psychiczne 27 (3-4).
4. Krzywiński S. (1995). "Test rysowania zegara". Postępy Psychiatrii i Neurologii, 4, 1(2), 21-30.
5. Piskunowicz M., Bieliński M., Zgliński A., Borkowska A. (2013). "Test Fluencji Słownej - zastosowanie w diagnostyce neuropsychologicznej". Psychiatria Polska, t. XLVII, 3, 475-485.
6. Puchowska-Florek M., Książkiewicz B., Nowaczewska M. (2005). "Ocena przydatności wybranych skal i testów do oceny afazji u pacjentów w ostrym okresie udaru mózgu." Udar Mózgu, 7, 2, 39-47.
7. Derkacz M. i in. (2011). "TYM TEST - nowe narzędzie diagnostyczne w ocenie funkcji poznawczych - badanie mieszkańców domu opieki społecznej." Curr Probl Psychiatry, 12 (2), 152-159
8. Kolan M. (2009-2011). Zaburzenia Funkcji poznawczych a choroby niedokrwienne mózgu". Neurokognitywistyka w Patologii i Zdrowiu, 94-105.
9. Gugala M. i in. (2007). "Przegląd metod neuropsychologicznych służących do diagnozy łagodnych zaburzeń poznawczych". Postępy Psychiatrii i Neurologii, 16 (1): 81-85.
10. Kotapka- Minc S. (2007). "Znaczenie badania Neuropsychologicznego w diagnostyce otępienia". Polski Przegląd Neurologiczny, 8 (2).
11. Motyl R. (2007). "Otępienie - kryteria diagnostyczne." Polski Przegląd Neurologiczny, 8 (2)
12. Opala G., Ochudło S. (2004). "Obraz Kliniczny i różnicowanie otępienia naczyniowego". Udar Mózgu, 6 (1) 7-16.